

Χριστὸς ἀνέστη - Ἀπολυτίκιο (Ἄνθιμος Ρούσσας Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ἄγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Ἦχος πλ.α΄.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος.

Ὁ Χριστὸς ἀνεστήθη ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ἀφοῦ ἐνίκησε καὶ κατήργησε τὸ θάνατο μετὰ τὸ δικό του θάνατο ἐπάνω στὸ Σταυρὸ κι ἔτσι ἐχάρισε σ' αὐτοὺς ποὺ ἦσαν θαμμένοι στὰ μνήματα τὴν αἰώνιο ζωὴ.

Χαρὰ ἀνέκφραστη καὶ θρίαμβος πρωτοφανῆς ἐπικρατεῖ σήμερα στὶς στὶς τάξεις τῶν στρατευομένων καὶ θριαμβευόντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἦχοῦν χαρμόсуна οἱ καμπάνες τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ ὁ ἦχος τους φθάνει στοὺς μακρυνοῦς ὀρίζοντες σὰν συμβολικὸς ἀντίλαλος τῆς μουσικῆς συνθέσεως, ποὺ ἐκτελοῦν σὲ ρυθμὸ πανηγυρικὸ οἱ ψυχῆς τῶν χριστιανῶν. Μυριόστομος ἐπαναλαμβάνεται ὁ ἐπικολυρικὸς ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐκφράζει καὶ νίκη καὶ σωτηρία. Καὶ μαζὺ μὲ τὶς ἱερὲς ψαλμωδίες ὑψοῦνται μὲ φλόγα σταθερὴ οἱ πασχαλινὲς λαμπάδες τῶν χριστιανῶν, σὰν ἄλλος συμβολισμὸς τοῦ φωτὸς ποὺ καίει στὶς καρδιές τους μετὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ Αἰωνίου Φωτὸς ἀπὸ τὸν κενὸ τάφο.

Ρήματα, οὐρανόπεμπτου ἀγγέλου ἀκοῦνε αἱ Μυροφόροι καὶ ἀποροῦν. «Ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· Ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν» (Μαρκ. 1στ', 6). Αὐτῶν τῶν λόγων εἶναι ποιητικὴ διατύπωσι καὶ μελωδικὴ ἔκφρασι ὁ ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...». Χριστὸς ἀνέστη, λοιπόν. Ἡ μεγαλύτερη, ἡ ἱερώτερη, ἡ λαμπρότερη καὶ ἡ ἐνδοξότερη ψαλμικὴ ἔκφρασι τοῦ θριάμβου τῆς πίστεώς μας. Ἀνέστη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ Ἐσταυρωμένος Λυτρωτὴς καὶ Διδάσκαλος. Τὰ φρικτὰ πάθη καὶ ἡ τριήμερη ταφὴ του παραμερίσθησαν πρὸς στιγμή καὶ ἡ ἐνδοξη Ἀνάστασις του καθίσταται τὸ κέντρον ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Τὸ βαρὺ σύννεφο ποῦ εἶχε σκεπάσει τὴν καρδιὰ τῶν μαθητῶν διαλύεται, καὶ προβάλλει ἐλπιδοφόρος καὶ δυνατὴ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ θερμάνη τὶς καρδιές τους, νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν πίστι τους καὶ νὰ τοὺς δώσῃ νέα ζωὴ.

Ἴδου ὅτι ἡ νέα αὐτὴ ζωὴ μεταδίδεται σ' ὅλους τοὺς Χριστιανούς. Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς νέας ζωῆς. «Ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἔστιν». Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν». (Α' Ἰω. ε', 11). Δὲν μᾶς ἐχάρισε μόνον τὴν πρόσκαιρὴν ζωὴν τῆς γῆς ὁ Θεός. Μᾶς ἐχάρισε τὰ μέσα γιὰ νὰ ζήσωμε αἰώνια εὐτυχεῖς καὶ μακάριοι. Ἡ μακαρία καὶ ἀτελεύτητη ζωὴ ὑπάρχει στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Οἱ ἐνωμένοι μὲ τὸν Κύριον χριστιανοί, αὐτοὶ ποῦ ἐξαγιαζοῦνται μὲ τὴ Χάρι τῆς Ἐκκλησίας, αὐτοὶ ζοῦν τὴν Ἀνάστασις, καὶ ἔχουν γνωρίσει τὸ νόημα τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Μᾶς τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Κύριος «Ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. ια', 25). Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ ἀφετηρία καὶ τὸ τέρμα, ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπός, ἡ οὐσία καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Σαλπίζουν χαρμόσυνα οἱ ἀγγελικὲς σάλπιγγες τοῦ οὐρανοῦ καὶ μεταδίδουν τὸ μήνυμα γιὰ ν' ἀνοίξουν οἱ πύλες τοῦ Παραδείσου. Ἐγκαίνια νέα καὶ οὐράνιοι πανηγυρισμοί. Δονοῦνται τὰ δώματα στὰ οὐράνια ἀνάκτορα. Ἐναλλασσόμενες οἱ στρατιές τῶν ἀγγέλων ὑπηρετοῦν τὸν Νικητὴ Παντοκράτορα καὶ κατὰ τὶς ἐντολές του στολίζουν τὰ βασίλεια τῆς Ἐκκλησίας πάνω στὸ θρίαμβό της. Θεάματα καὶ ἀκροάματα καὶ σκιρτήματα γεύονται οἱ πρῶτοι εὐτυχεῖς κληρονόμοι, ποῦ οἱ γῆϊνοι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ φαντασθοῦν. Ἐκεῖ καταυγάζει τὰ πάντα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Παντοῦ φῶς καὶ χαρὰ, ζωὴ καὶ θρίαμβος, εὐτυχία καὶ πνευματικὴ εὐφροσύνη.

Τέτοια ἡ χαρὰ τοῦ Οὐρανοῦ. Καὶ κάτω ἐκεῖ στὰ τάρταρα, τσακισμένος καὶ ντροπιασμένος ὁ Ἄδης βοᾷ καὶ στενάζει. Ἔχασε τὸ προνόμιον τῆς κυριαρχίας του στίς ψυχές. «Ὁ Ἄδης ἐπικράνη», κηρύσσει σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Ἐπικράνη, γιὰτὶ «κατηργήθη καὶ ἐνεπαίχθη καὶ ἐνεκρώθη καὶ ἐδεσμεύθη». Δὲν εἶχε τὴν δύναμι νὰ κρατήσῃ τὸν Νικητὴ τοῦ θανάτου. Συνετρίβησαν τὰ δεσμά του, ἔπεσε κάτω ἐκεῖνος, καὶ ὁ Χριστὸς ἀνῆλθε ἀναληφθεὶς ἔπειτα, στοὺς κόλπους τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός, ὅπου ὑπῆρχε πρὸ χρόνων αἰώνων.

Ὁ θεμέλιος λίθος τῆς πίστεώς μας, τὸ κέντρο τῆς χριστιανικῆς λατρείας εἶναι ἡ Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἀναστάσιμος ὕμνος εἶναι τὸ τραγούδι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ κηρύγματός τους, ἡ αἰτία τοῦ διωγμοῦ καὶ τοῦ μαρτυρίου τους. Ὁ Χριστός, ὁ ἀναστημένος Χριστός, εἶναι ἡ μεγάλη καὶ λυτρωτικὴ πραγματικότητα. Παρουσιαζόταν σαράντα ἡμέρες στοὺς μαθητὰς Του καὶ μέχρι σήμερον «παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα... ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις» (Πράξ. α΄, 13). Ὁ θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας μέσα στοὺς τόσους αἰῶνας ἐξηγεῖται μὲ τὸν κενὸ τάφο καὶ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ.

Συλλογισμοὺς θεόπνευστους παρέδωσε στὴν Ἐκκλησία ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Ἀπαριθμεῖ τὶς ἐμφανίσεις του, ἐρωτᾷ καὶ ἀπαντᾷ, γιὰ νὰ καταλήξῃ στὴ σκέψι «εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν». Ἄλλ’ ἀμέσως βεβαιώνει μὲ ἀπόλυτη πίστι· «Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α΄ Κορ. ιε΄ 15,20). Καὶ δὲν εἶναι ἡ πίστις αὐτῆ, ἡ ὁμολογία ἐνὸς μεγάλου σοφοῦ μαθητοῦ. Εἶναι ἡ προσωπικὴ του ἐμπειρία ἀπὸ τὸ ἐξαισιόχο ὄραμα τῆς Δαμασκοῦ, ποὺ τὸν μετέφερε ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς ἀρνήσεως στὸν δρόμο τῆς παγκοσμίου ἱεραποστολῆς.

Ἀποδείξεις γιὰ τὴν λαμπροφόρο Ἀνάστασι ἔχομε πολλές. Ἀλλὰ δὲν στηριζόμαστε στὶς ἀποδείξεις μόνον. Βεβαιωνόμαστε ἀπὸ τὴν πίστι. Διεκδικοῦμε τὴν μακαριότητα ποὺ ὑπεσχέθη ὁ Κύριος, ὅταν εἶπε στὸ Θωμᾶ «μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες». Καὶ αἰσθανόμαστε βαθύτατα σὰν τὴν πιὸ τρανὴ ἀπόδειξι, τὴν προσωπικὴ μας ἀνάστασι, τὴν ἀνακαίνισι τῆς ψυχῆς καὶ τὴν προσδοκία τῆς σωτηρίας. Ἡ Ἁγία Γραφὴ καὶ ἡ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας ἀνανεώνουν τὴν παρουσίαν τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία εἶναι τὸ ἀδιάκοπο θαῦμα ποὺ ἐπιτελεῖται καθημερινῶς μέσα στὴν Ἐκκλησία τῶν πιστῶν.

Νίκη τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀδικίας, τῆς ἀληθείας κατὰ τοῦ ψεύδους, θεωροῦμε τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ τελεία δικαιοσύνη καὶ ἡ πλήρης ἀλήθεια ἦλθε στὸν κόσμο, στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ. Ὁ κόσμος τῆς ἁμαρτίας δὲν μπόρεσε νὰ τὸν δεχθῆ καὶ τὸν παρέδωσε στὸ σταυρικὸ θάνατο. Ἐσταυρώθη ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια. Ὅταν ἀνοίγῃ ὁ Τάφος καὶ ὁ ἀναστημένος Κύριος γίνετα ὁ Νικητῆς, τότε θριαμβεύει ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια.

Ἐπειδὴ πιστεύομε στὴν Ἀνάστασι ἔχομε τὴν βεβαιότητα, ὅτι ὁ καθημερινὸς ἀγὼν τῆς ζωῆς τῶν χριστιανῶν δὲν εἶναι χίμαιρα καὶ οὐτοπία. Ἡ ἀλήθεια, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ λύτρωσι εἶναι τὸ τρίπτυχο τοῦ περιεχομένου τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Ἡ ἀλήθεια, τελεία καὶ ὠλοκληρωμένη, εἶναι ὁ Χριστός. Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ μήνυμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου του. Ἡ δὲ λύτρωσι εἶναι ἡ εὐεργετικὴ πραγματικότης τῆς αἰωνιότητος, ἡ ὁποία ἀπέρρευσε ἀπὸ τὴν θυσία τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἔνδοξη Ἀνάστασί του.

Σημεῖον ἀπαισιόδοξο γιὰ τὴν πορεία τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως ἀπὸ τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Μία τέτοια ἀνθρωπότης παρουσιάζει τὴν εἰκόνα, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψι· «οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις, ὅτι ζῆς καὶ νεκρὸς εἶ» (Ἀποκ. γ', 1). Οἱ κακίες, οἱ ἐριθεῖες, οἱ φθόνοι, τὰ ψεύδη, τὰ μίση, οἱ πόλεμοι φονεύουν τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε οἱ χριστιανοὶ καλοῦνται νὰ συνεργήσουν νὰ περιλάμψη στὸν κόσμον τὸ ἄπλετο καὶ ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Τιμὴ καὶ δόξα, καύχησι καὶ ἐλπίδα εἶναι γιὰ τὸν ἀγωνιζόμενο πιστὸ ὁ Ἀναστὰς Κύριος. Ἐδῶ ἐλπίζει νὰ ἀπαλύνει τὴν τραχύτητα καὶ τὴν δοκιμασία τῆς ζωῆς. Ἐδῶ προσβλέπει γιὰ νὰ ἐνισχυθῆ. Ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐζήτει «τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἰ πῶς καταντήσῃ εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν» (Φιλ. γ', 10-11). Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο βραβεῖο τῶν χριστιανῶν· πεθαίνουν κάθε ἡμέρα ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτία, γιὰ νὰ ἀπολαύσουν τὴν προσωπικὴ τους ἀνάστασι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἡλῖος ἀνοιξιάτικος καὶ ὀρθρινὸς ἀνατέλλει τὴν εὐφρόσυνη τούτη πασχαλινὴ ἡμέρα. Ἡ ὠραιότερη τῶν ἐποχῶν συμπίπτει μὲ τὸ ἱερώτερο τῆς πίστεως πανηγύρι. Ἡ ψυχὴ μας ἄς ψάλῃ εὐφρόσυνα τὸν ἀναστάσιμο ὕμνον. Κυττάξτε πέρα μακρυά, ἐκεῖ ὅπου κάποτε ἐσεῖσθη ἕνας τάφος. Ἄστραψεν ἐκεῖ ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ ἀνέσπερο φῶς ἀνέτειλε ἀπὸ τὸ κενὸ μνημεῖο. Ὁ αἰώνιος ἥλιος τοῦ φωτός, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐμεσουρανοῦσε περίλαμπρος στὴν Αἰώνιο Βασιλεία του. Βασιλεύει καὶ τώρα καὶ στοὺς αἰῶνας ὁ Βασιλεύς. Καὶ περιμένει τοὺς ὑπηκόους του, ποὺ ἐκίνησαν μιὰ ἡμέρα ἀπὸ τὴν ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας κολυμβήθρα, γιὰ νὰ φθάσουν στὰ ποθητὰ Βασίλεια καὶ νὰ ἀναμέλψουν καὶ πάλιν τὸν χαρμόσυνο ὕμνον «Χριστὸς ἀνέστη».